

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljalstvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti s dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglaš in poslane vrstice po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Bodimo si svesti velike dobe!

Presenetil nas je čas, v katerem kažejo dogodki, porajajoč se z veliko silo in velepotenostjo, kakor je ne pozna svetovna zgodovina, tako presenetljiva dejstva, da je treba vsakemu posamezniku obilo pažnje in previdnosti, če jih hoče prav razumeti. To pa velja v posebni meri še za delavske politične in strokovne organizacije, ki morajo ves svoj vpliv in vso svojo moč posvetiti razvoju sedanjih in bodočih dogodkov in jih prikrajati po svojih interesih. Socialno demokratična stranka stoji pred čisto novo dobo. Čas teorij, resolucij, kompromisov je minil; kar je bilo merodajno za predvojno dobo, ko je tekel voz svetovne zgodovine, zastražen po izvestnih gospodujočih mogotcih in gospodarjih reda in sistema, kar je veljalo še za vojna leta, ko je imel kruti militarizem v obliki pikethaube in meča vso javnost in javno mnenje v svoji oblasti, je pripadel minulosti. Veliki prevrat v dosedanjem političnem in gospodarskem ustroju, ki je izšel deloma iz revolucionarne Rusije, deloma iz splošnega poloma militarističnega moloha pri centralnih državah, ta veliki prevrat ne pripušča več teorij in razgovorov, marveč zahteva dejanj; krepkih in odločnih. Proletariat, bodi si svest te svete dobe, ki ti prinaša svobodo in da ti jo prinese upaj z vso svojo vztrajnostjo.

Na delo pa je iti oprezno in previdno. Nasprotniki, ki jih ima delavsko ljudstvo vse polno, pri nas nič manj kot po vsej ostali Evropi, je treba zasačiti na pravem mestu in o pravem času. Potrebno je že sedaj, da smo na bodoče dogodke pripravljeni, s trdno vero in pravičnim srcem, kajti, da pride pravična stvar do veljave in uresničenja, nam priča Rusija, ona dežela, o kateri so nam pravili, da je najbolj nazadnjaška in najbolj meščanska. Ideje iz te države, ki so se rodile v krvi in borbi zadnje revolucije, preplavljajo polagoma kot nevidne električne iskre zapad in prekrajajo naš gnili socialni in državni red. Mnogo je v rešitvi razrednega vprašanja ruski boljševizem že rešil. Doprinesel je velikanske žrtve, ki so bile tudi za nas, in upamo da so nas približale ciljem. Ruski delavec, kmet in vojak je prelival svojo kri tudi za nas, za zapadnjake.

Kaj se zgodi v centralni Evropi, kjer je napetost med socialističnim in nesocialističnim prebivalstvom največja, utegnemo le slutiti. Gotovo pa je, — o tem govori in si šepeče politično ozračje — da bomo morda kmalu, kmalu priča velikim dogodkom, ki se že pojavljajo iz nemških primorskih mest. Morda se še varamo, morda tudi ne, čutimo pa, da je kapita-

lizem mnogo bliže svojemu padcu. Klic po republikah, po splošni, enaki in tajni volilni pravici, demokratiziranje vlad in najvišjih instanc sploh so vidna znamenja za novo dobo. In delavstvo samo bo moralo razbiti okove in zadihati svobodo; zgled daje proletariatu ruski delavec.

Delavci, zaupajte v svojo moč, zaupajte v moč proletarskih, socialističnih idej, verujte v zmago pravičnosti in smatrajte boj proti vsem, ki vam hočejo v tej veliki dobi boja za demokratizem škodovati, kot resen. Prišel je čas, ko mora roditi velika doba tudi velike dogodke; sedaj ko dobiva vsak narod svojo državnost in svobodo, mora dobiti tudi delavstvo in vsak, ki se čuti socialno tlačnega in zatiranega, svoje socialno odrešenje, da bo živel v politično enakopravni in svobodni človeški družbi v gmotnem oziru srečno in zadovoljivo vse svoje kratko življenje.

„Socialna skrb“.

»Narodno vječe« v Zagrebu je odredilo, da si začasno posamezne pokrajine v državi SHS izberejo svoje narodne vlade. Med oddelki, ki naj spadajo v področje narodnih vlad, vidimo tudi povsod oddelke za socialno skrb. Vodstvo tega oddelka je prepuščeno skoro povsod zastopniku socialno demokratične delavske stranke, tako za Slovenijo sodruhu Antonu Kristanu, za Banovino sodruhu Vilimu Bugšeku, za Bosno in Hercegovino tamojšnja stranka se ni odločila zastopnika; za Dalmacijo pa se je poverilo zastopstvo demokratičnemu politiku Grisogognu. Vprašanje nastaja, kakšne naloge ima oddelke za socialno skrb v narodni vladi?

Velike so; zato jih pogledimo nekoliko. V prvi vrsti je skrb za mladino. Dalje: Otroško varstvo, (varstvo mater, dojenčkov in malih otrok) v socialnem in pravnem oziru; naprave za mladino (otroški vrtni, zavetišča itd.); skrb za sirote, nadzorstvo nad deco v tujem oskrbstvu; svetovanje, kakšen poklic naj si izbere šoli odrasla mladina, skrb za mladino, ki se uči kake obrti ali dela kot pomožno delavstvo v tovarnah itd.

Skrb za zanemarljivo mladino sploh in izvrševanje državnega nadzorstva nad zavodi in napravami v varstvo zanemarljive zapuščene mladine (otrok in mladostnikov) je tudi važno delo »socialne skrbi«.

Dalje: Organiziranje, pospeševanje in nadzorovanje naprav, ki se pečajo z otroškim varstvom in skrbjo za mladino.

Dalje: Ureditve in nadzorovanje zapornih kazni nad mladostniki in skrb za odpuščene kaznjence.

V drugi vrsti spada v to področje organizacija in pospeševanje zasebne dobrotelosti in boj zoper beraštvo ter ureditev ciganskega vprašanja.

Velike važnosti je dalje skrb za vojne invalide in za svojce po padlih vojščakih. Posredovalnice dela za invalide, ki naj bodo obenem tudi posvetovalni organi za le-te v vseh ozirih.

Socialno zavarovanje mora imeti v tem oddelku energičnega zastopnika in pospeševalca. Obrtno delavno pravo in varstvo delavcev, posredovanje dela sploh, skrb za ljudi brez dela in varstvo izseljencev — vse to važne točke oddelka za socialno skrb. Za sedaj je tu tudi še brigada za begunce, to je za vse one begunce, ki se nahajajo še na tujem in morajo priti domov.

Pod socialno skrb spadajo tudi vse zadeve obrtne inšpekcije, dela v domači obrti in otroškega dela itd.

Seveda je važna točka tudi stanovanjstvo t. i. nadzorstvo nad stanovanji, pospeševanje in nadzorovanje splošno koristnih stanovanjskih zadrug, sodelovanje pri skrbi za stanovanja v področju državnih podjetij ter sodelovanje pri zakonodaji glede stanovanjskih postav.

Iz tega, kar smo tu na kratko navedli, je posneti kako velik delokrog ima oddelke za socialno skrb; je pa še nešteto stvari, ki spadajo v to področje. Ako se najdejo za te oddelke povsod pripravljeni ljudje, izvršili bodo ogromno delo v blagor prebivalstva naših krajev.

Dosedanje evropske vlade se s temi vprašanji doslej niso veliko pečale. Avstrija je n. pr. šele z odlokom z dne 27. dec. 1917. ustanovila ministrstvo za socialno skrb. Značilno je, da je bila prva skrb ministra za socialno skrb v Avstriji, Mataja, kakšne »porte« bodo nosili njegovi uradniki, in odredil je tudi 27. decembra, da naj bodo te »krapprot«. Upajmo, da se pri nas kaj takega ne zgodi!

Objave Narodne vlade.

Št. 36.245.

Poziv.

Narodna vlada SHS v Ljubljani je sklenila, da ostanejo vsa dosedanja zakonita določila in dosedanja oblastveni ukazi glede prometa z živino v moči tudi še za naprej. Vnovčevalnico za živino in mast v Ljubljani je prevzela Narodna vlada SHS in bo ta delovala nadalje kot dosedaj, vsled česar ostanejo vsa določila in naloge »Vnovčevalnice za živino in mast« tudi odslej v moči. Vnovčevalnica za živino in mast obdrži torej monopol za nakup klavi, živine in ima pravico predlagati tudi prisilne rekvizicije pri političnih oblastvih. Tudi glede plemenske živine ostanejo dosedanja določila in veljavi. Kdor bi se ne pokoril dosedanjim zakonom in oblastvenim ukazom, zadenejo ga iste kazenske posledice kot začasna prejšnje vlade.

Kmetovalci! Narodna vlada SHS v Ljubljani Vas pozivlja, da v teh težkih časih storite vse potrebno, da dobi »Vnovčevalnica« za ljudsko prehrano potrebno živino. Živino bodo določevali za oddajo zaupniki »Vnovčevalnice« in sicer na tisti način, kot so jo določevali prej.

LISTEK.

Nekaj iz domače zgodovine.

(Dalje.)

Kmečki upor leta 1478. na Koroškem.

Ze za Friderika III. so jeli tuintam kmetje premišlevati o svojem žalostnem položaju; pritoževali so se na glas, mrmrali, pretili, se ustavljali tlaki, odrekli gospodski davščine. Zlasti so kmete razburila bremena, katera so jim za slučaj sile naložili na velikem deželnem zboru leta 1470. v Velikoven; določili so, da mora vsak deseti kmet prijeti za orožje in vsakih pet kmetov oborožiti in hraniti šestega moža ali da mora celo vsaka hiša poslati po enega borilca in da mora vsak stanovalec — tudi otrok, posel in berač — plačati na teden nekaj beličev »turškega davka«.

Tako je začelo se leta 1476. nevarno vreti med koroškimi kmeti. Naglo se je širilo gibanje. Uprli so se sedaj tu, sedaj tam, pridružili so se jim kmalu podložniki bližnjih krajev, tudi samostanskih in drugih cerkvenih podložnikov se je polastil uporni duh. Med tem so prišla

poročila iz Švice in z Nemškega, da se ondi puntajo kmetje in da so se Švicarji popolnoma osvobodili, vsled takih poročil se je tudi naših kmetov polastila enaka želja.

Leta 1478. so se zbrali kmetje na Zilji in v sosednjih krajih ter so napravili »punta«, ki se je bliskoma razširil, narasla je kmečka zveza kmalu tako kakor potok ob hudi uri. Zasadili so v tla dva droga in nanja privezali počrez gol meč; potem so stopali mož za možem pod meč, polagali nanj prste in prisegali zvestobo »puntu«. Gorje mu, kdor ni hotel potegniti z njimi, gorje duhovniku, ki ne bi hotel oznaniti »punta« s prižnice! Bežati so morali duhovniki in sodniki. Starih časov, so si zaželeli in so zato zahtevali, da bodo sami razsojali prepire med družbeniki, zakaj gospoda je krivična. Zato so kmetje sami volili kmečke sodnike.

Tudi župnike so hoteli sami nastavljanje in odstavljati. Kako so pač prišli do tega ubogi, duhovščini nad vse pokorni kmetje? Čisto naravno. V cerkvi je tedaj vladal velik nedostatek. Duhovnik, ki je hotel imeti boljše faro, jo je moral drago kupiti. Zgodilo se je tedaj, da marsikaj župnik ni nikdar videl svoje župnije, pač pa je vlekel njene dohodke. Razumevno je, da se ni mogel

brigati dovolj za versko in duševno življenje svojih faranov tak župnik, ki ni nikoli prišel v svojo faro; pa če bi bil tudi prišel, kako naj poučuje ljudstvo, katerega jezika večinoma ni znal. Med slovenskim kmetom so prepogosto bivali nemški in laški duhovniki, ki jih kmet ni maral. Zaradi tega so zahtevali kmetje, da se njim prepusti in izroči oblast nad župnijami, da jih podele onemu, ki jih je vreden in je ugleden duhovnik.

Otresti so se hoteli kmetje vseh bremen. Za vsak okraj so si izbrali svojega glavarja. Cesarjevemu pove-lju, da naj se razidejo, se niso udali, nego so razširili svojo zvezo čez vso koroško deželo.

Prav ta čas pa se je bližala Trbižu turška drhal čez Predel. Puntarji so sklenili, da pobijejo Turke. Na ta način potem lahko porečejo, da so kmetje oteli deželo, ne pa gospodje. Tri tisoč mož se je zbralo pri Koko-vcem pod kmetom Matjažem. Toda dan pred prihodom Turkov je večina zbežala, samo 600 mož je ostalo. Turki so jih zajeli zgoraj od vrha in spodaj od Zilice ter jih nekaj posekali, nekaj pa polovili; le malo jih je ušlo. Punt je bil uničen. Po odhodu Turkov so še gosposke polovile mnogo kmetov, jih zaprle v temnice grajske, mučile ter mnoge obsodile na smrt.

Kmetovalci oddajte zaupnikom »Vnovčevalnice« živino, ki jo morete količkaj pogrešati. Ako se ne bi dobilo za civilno prebivalstvo dovolj klayne živine, bi utegnili nastati nemiri, kar bi bilo v splošno škodo in splošno nevarnost. Dobave živine za armado odpadejo, ter bo itak treba oddati živino oddajati, kot je bilo treba prej. Kar pa bo zahtevala »Vnovčevalnica« živine, se mora brezpogojno oddati, ker bi se sicer morale neljube rekvizicije po dosedanjem načinu. Narodna vlada SHS v Ljubljani upa, da ne bo potrebnih izvrševati prisilnih rekvizicij, ter da bo ljudstvo samo uvidelo, da je treba ljudsko prehrano vzdržati. »Vnovčevalnica« bo storila kot dosedaj tudi naprej vse, da se živinorodja ohrani in tudi pospešuje, ter da se ne bo jemala živina, ki je za plemo brezpogojno potrebna.

Narodna vlada SHS. v Ljubljani, dne 5. novembra 1918.

Poverjenik za prehrano: Dr. Ivan Tavčar, s. r.

Poziv poverjeništvu za promet.

Ker bo naša država potrebovala za prometno službo izredno veliko število uradništva, se pozivljajo vsi reflektantje za uradniško-prometno službo (pri železnicah, pošti in brzojavu), da se nemudoma prijavijo pri poverjeništvu za promet, ker se v kratkem otvorijo tozadevni tečajji.

Ljubljana, dne 7. novembra 1918.

Poverjenik narodne vlade za promet.

Vojna poročila.

Na zapadni fronti se Nemci nadalje umikajo.

Berlin, 7. novembra. (Uradno.) Severovzhodno od Oudenaardena so Francozi udarili čez Escauto. V protinapadu smo jih vrgli nazaj. Med Escauto in Oiso je sovražnik poskušal preprečiti, da bi mi po načrtu nadaljevali 4. t. m. začeto gibanje. Izvajal je ljute napade, katerih težišče je ležalo severovzhodno od Valenciennesa na jugu od ceste v Mons pri Bavayju ter pri Aulneyju ob Sambri. V težkih premenljivih bojih so naše čete kljubovale sovražnemu navalu. Sovražnik je zvečer stal pri Quiévrainu ter ob zapadnem robu Bavayja, vzhodno od Aulneyja ter zapadno od La Capelle. Med Oiso in Aisno je nasprotnik dosegel črto Vervins-Rozov. Ob obeh straneh Rothela je te črte prekoračil in zvečer stal ob črti Wasigny-Navien Porcien ter vzhodno od Tourterona. Med Aisno in Mozo nam je sledil do Vendressa in Mouzonsa. Na Mozinem vzhodnem bregu je Amerikanec nadaljeval svoje ljute napade. Posrečilo se mu je razširiti svoje predmestje vzhodno od Duna. Ustavili smo ga v gozdovju vzhodno od Murvauxa in Fontainesa.

Italijani izpustili ujetje divizije.

Dunaj, 7. novembra. (K. u.) Italijansko vrhovno poveljstvo je na že objavljeni protest armadnega višjega poveljstva odgovorilo, da bo 34., 41. in 51. pehotne divizije ter 12. konjeniško divizijo, ki se umikajo v polnem redu, zopet izpustilo na svobodo, da bodo mogle nadaljevati povratek, potem ko jim je zaseglo vojni material in pa štirinožce. Z ozirom na to, da so pota v slabem stanju, bode italijansko vrhovno vojni poveljstvo tem četam zavračanje v splošnem najbrž odprlo ceste po dolini Bele. — Sklicevanje italijanskega vrhovnega vojnega poveljstva na klavzulo pogodbe za premirje v svrhu, da opraviči zasego materiala in konj, sicer ni popolnoma utemeljeno, vendar v sedanjih razmerah ni mogoče zoper ta ukrep vložiti novega protesta.

Politični pregled.

= Čehoslovaki in Srbi branijo Ljubljano. Narodna vlada v Ljubljani je prevzela v svojo stražno službo močnejše oddelke čehoslovaške legije pod stotnikom Huso in srbsko legijo pod vodstvom podpolkovnika Stjepana Švabića.

= Borojević priznava jugoslovansko armado. Kakor poroča ljubljanski kor. urad, je

Krvavo so torej plačali kmetje svojo željo po osvoboditvi. In tudi pod cesarjem Maksom I. se ni njihov položaj izboljšal, ampak celo poslabšal, posebno vsled nesrečne vojne z Benečani; cesarski in beneški vojaki, pa tudi Turki so drli drug za drugim po naših pokrajinah in mučili ubogega slovenskega kmeta. Trgovina je bila proti morju zaprta na škodo kmetom, ki bi bili sicer kaj izkupili. Maks I. je prepovedal kupčevanje po kmetih in naseljevanje kmetov po mestih. Davki pa so rasli dan-nadan.

Cesar je hotel ohraniti debele gozde in je zapovedal, da kmetje ne smejo več sekati gozdov in delati la-zov; množila se je odslej divjačina in delala kmetom škodo, in lovci so jim bili vedno za petami.

Pač so se podložniki pritoževali; a vse pritožbe niso izdale skoro nič; rad bi bil cesar pomagati kmetom, pa ni mogel, ker so imeli večji graščaki (stanovi) vso oblast, a tem se ni mudilo, da bi odpravili krivice, ki so jim bile le na korist. Graščaki so celo tožili cesarju kmete, da so nepokorni in da se je bati upora; toda tlačili in žulili so dalje in jih tako sami silili k večjim in manjšim ustajam.

(Dalla)

feldmaršal Borojević včeraj na čete Soške armade izdal nastopno povelje: Častniki in moštvo vseh čet, pripadajočih Jugoslovanski državi, so upravičeni nositi kokarde Jugoslovanske države.

= Celje v slovenskih rokah. Predvčerajšnjim je prevzel vladni komisar Narodne vlade mestno občinsko upravo v Celju. Vojaki Narodne vlade so razobesili na mestni hiši narodno zastavo; nemški občinski odbor je nato odložil svoje funkcije in celjski župan dr. pl. Jabornegg je odstopil. Narodni svet je nato sklenil, da prevzemi Narodna vlada občinske posle. Ponoči je prišel vladni komisar dr. Lukan v Celje. Včeraj ob osmih je bila občinska uprava izročena Narodni vladi. Nato se je izvršila velikanska narodna manifestacija, katere se je udeležilo nad 15.000 oseb.

= Italija krši suvereniteto Jugoslavije. Deputacija Narodne vlade v Ljubljani se je včeraj podala v Postojno, da italijanskem parlamentu izroči protest, da bi se pogajali z bivšim armadnim poveljstvom, katerega splošni večni. Deputacija bo protestirala proti vsakemu kršenju suverenitete jugoslovanske države.

= Srbi prihajajo na pomoč. Odbor Narodnega vjeća v Osijeku poroča, da je dospel del jugoslovanske legije, ki je bila sestavljena v Ameriki, v Mitrovico, drugi del pa je tudi že prekoračil Savo pri Jarku ter mesto zavzel. Srbske čete prodirajo v Srijem v treh smerih. Odposlanci Narodnega vjeća SHS, ki so bili odposlani, da zaprosijo srbsko vojsko za intervencijo, v Valjevo k poveljništvu I. srbske armade generalu Stučeviću, je ta sprejel in jim obljubil, da se jim bodo izpolnile želje.

= Ogrski štabni častnik v Ljubljani aretovan. Budimpeštanski »Nyzlorai Ujsag« poroča, da so ogrskega državnega poslanca barona Kazyja v Ljubljani aretirali. Baron Kazy je v družbi ogrskih poslancev potoval na italijansko fronto, da po želji bivšega honvedskega ministra Szurmaya pomiri ogrske vojake. Ko je vlak privozil na ljubljanski kolodvor, je vojaški oddelek pod poveljstvom nekkega stotnika zahteval, da naj se potujoča družba legitimira. Stotnik je barona Kazyja, ki je nosil uniformo podpolkovnika, v imenu jugoslovanske vlade proglasil za aretirane in ter svoj ukrep utemeljil z izjavo, da je Jugoslovanska država ententin zaveznik in zaradi tega z Nemško Avstrijo ter z Ogrsko v vojnem stanju in da mu je ukazano prijeti štabne častnike. Ker ostali poslanci niso štabni častniki, se jim nadaljnje potovanje ni zabranilo.

= Poljski legionarji zasedli Krakov. Glasom brzojavnih poročil so poljski legionarji zasedli Krakov in odstranili vse avstrijske orle. Nemški vojaki so morali tekom 24 ur zapustiti mesto. Poljski legionarji so prevzeli trdnjavo artiljerijo in topove. Tudi Tarnow so Poljaki že zasedli.

= Žrtve militarizma v Galiciji. Dunajski »Sonntag« sporoča: Na dunajskih shodih se zdaj o divjanju militarizma marsikaj sliši. Iz tajnih sej poslaniške zbornice se zdaj ve, da so obsodili preki sodi v Galiciji na smrt 30.000 oseb in da so razsodbe tudi izvršili. Zdaj so pa dognali, da so nedolžne ljudi obešali.

= Dogodki na Ogrskem. V mnogih krajih Ogrske se prevrat ne izvršuje prav tako naglo in nemoteno kot v glavnem mestu. Zlasti se javljajo težave tam, kjer prebivalstvo ni vajeno discipline in kjer oblasti nimajo dovolj ali nič oborožene moči. Tako poročajo iz Trnave, da je mob ponoči od nedelje na ponedeljek s pomočjo vojakov, ki so se vrnili s fronte, oplenil mnoge trgovine. Kakor pravijo, znaša škoda kakih 10.000.000 kron. V Banatu, v rudarskem mestu Rečici, dalje v Beli cerkvi in Szekeliju so se dogajali tudi požigi. Zgorele so mnoge hiše. Nad Banatom krožijo zrakoplovi, da s hitrimi vestmi pospešijo pomoč.

= Svoboda tiska na Ogrskem. Ogrski justični minister je razveljavil vse tekom vojne uveljavljene naredbe glede svobode tiska. Prav tako je razveljavil vse dosedanje prepovedi tu- in inozemskih listov.

= Nemška fronta na Tirolskem. Inomest, 6. novembra. (K. u.) »Innsbrucker Nachrichten« objavljajo na čelu svoje današnje opoldanske številke naslednjo vest: Bavarsko vojni ministrstvo v Monakovem je predsedniku tirolskega Narodnega sveta dne 5. t. m. ob tričetrt na 11. ponoči poslalo nastopno brzojavko: »Pogoji za premirje med Avstrijo in entento nas silijo, da v varstvo svojih deželnih mej pošljemo čete na severno Tirolsko. Hkrati naj te čete pomagajo odtok razpuščenih delov avstrijske armade ravnati na vzhod in deželo obvarovati

neugnanosti. Naše prednje straže prekoračijo mejo dne 5. novembra. Sledile jim bodo močnejše sile. Prihajamo kot prijatelji in pričakujemo, da nam pri našem gibanju nemško-avstrijski državni svet ga je obžalovaje vzel na znanoblasti ne bodo delale zaprek. Ko bi se kaj takega vendarle zgodilo, imajo naše čete ukaz, si utreti pot s silo orožja. — Poveljujoči general Krafft von Dellmensingen.« — List dostavlja: Premirje z entento je sklenjeno in nemško-avstrijski državni svet ga je obžalovaje vzel na znanje. Pogoji se izvajajo. Tirolska že ravna po njih. Prebivalstvo samo pa bo z ozirom na zle dogodke, ki so se pripetili mnogokod na Tirolskem, prihod rediteljskih čet v interesu dežele in dotekajočih trum, ki same hudo trpe zaradi nereda, pa naj pripadajo katerikoli narodnosti, le pozdravljajo.

= Bavarske čete vdrele na Solnograško. Solnograd, 6. novembra. (K. u.) Danes popoldne so semkaj prispale bavarske čete. Močne so za približno 2 bataljona. Hotelo se je nadaljevati potovanje v gorovje. Vodstvo vojnih transportov je odreklo prevoz. Na to se je pri vojaškem štacijskem poveljniku zglašil neki bavarski častnik in je zahteval, da se bavarskim četam dovoli vožnja po železnici. Vojaški štacijski poveljnik ni privolil in je, ko je častnik pri svoji zahtevi vztrajal, protestiral proti temu, da bi bavarske čete potovale dalje. Narodni svet je proti prehodu bavarskih čet protestiral pismeno. Nato so Bavarci vožnjo nadaljevali v smeri Schwarzach-St. Veit.

= Položaj v Kielu. Wolfiov urad poroča o položaju v Kielu: S pristojne strani smo izvedeli, da je vojaška zaščita Vzhodnega morja po mornarici docela vzpostavljena. Vse vojne ladje nosijo vojno zastavo. Gibanje med pomorščaki in delavci se je umirilo. Garnizijsko moštvo si prizadeva zaprečevati nerednosti. Orožje se polagoma oddaja. Zasebne hiše in trgovine kakor tudi lazareti in bolnišnice niso trpele. Prehrana v vojašnicah in na ladjah se izvršuje na doslej običajni način. Prehranjevanje civilnega prebivalstva se doslej ni motilo. V obratih še ne delajo. Prebivalstvo je mirno. — V Hamburgu v obratih stajkajo. Dogodile so se nerednosti in nasilnosti. Podobno poročajo iz Lübecka. V nekaterih ladjedelnicah so se vršili izgredi, drugače pa je zasebna lastnina ostala nepoškodovana in nedotaknjena. Prebivalstvo ni ogroženo.

= Solnograški Narodni svet kliče Slovence na pomoč. Iz Solnograda je prispela Narodnemu svetu v Ljubljani ta-le zanimiva brzojavka v slovenskem jeziku: Salzburg, 3. November. 800.000 vojakov se približuje našemu mestu. Prosimo za živež za čete slovenske narodnosti. Pošljite pregledne organe, da se vaš živež razdeli samo slovanskim četam. Mi rabimo slovenski jezik namesto francoskega, da vam pokažemo čustva sosednega prijateljstva. Mi smo si svesti, da ne živimo več v stari avstrijski državi. Salzburger Nationalrat.

= Angleži prebili nemško fronto. London, 6. nov. (K. u.) Poročilo angleškega generalnega štaba: V veliki bitki, ki smo jo pričeli med Sambro in Escaute, se čete 3., 4. in 1. britske armade, ki jih po večini tvori moštvo iz angleških mest in grofij, bore proti nič manj nego 25 nemškim divizijam. Prizadele so Nemcem težak poraz in velike izgube na mrtvih, ranjenih in ujetih, kakor tudi na topniškem materialu. Prebile so nemško obrambno črto na 30 milj dolgi fronti. Zaradi tega sijajnega uspeha se danes sovražnik umika na vsej bojni fronti. Vkljub trajnemu hudemu deževanju so naše čete ves dan zasledovale umikanje se sovražne sile in so vdirale v nasprotnikove poslednje straže, kjerkoli so poizkušale zadrževati naše prodiranje, ter so jim odvzele številne ujetnike. Na svojem umiku je sovražnik popustil cele baterije in velike množine vojnega materiala vsake vrste.

= Nemški mirovni delegati. Iz Berlina poroča korespondenčni urad: Odposlanstvo, ki je na zapad odpotovalo k pogajanju o premirju, tvori nastopni funkcionarji: državni tajnik Erzberger, general von Cudell, poslanik grof Oberndorff, general von Winterfeld in kapitan Vanselow.

= D'Annunzio zoper Wilsona. Kakor poročajo italijanski listi, je d'Annunzio priobčil precej oster članek zoper Wilsona, kateremu očita, da hoče okrniti italijansko zmago.

= Japonska se oborožuje. V tajni seji ameriškega vojnega kabineta je interpeliral neki član predsednika, proti komu zbira Japonska strašne množine čet na svoji zahodni meji. Pri Tokiju so zgradili 30 novih tvornic za izdelovanje topov.

Ljudski shod v Mestnem domu.

Za snoči sta bila sklicana v Ljubljani dva shoda. Socialni demokrati so sklicali ljudski shod v Mestni dom, gg. Hribar in Ribnikar pa v Unionsko dvorano. Oba shoda je policija prepovedala, sklicuje se na določbe zakona iz leta 1867. Z ozirom na policijske odredbe je policija mislila, da je to potrebno. Vprašanje pa je, če so take prepovedi praktične. Za vzdrževanje reda je potrebno da se pusti svoboda, da se občinstvo organizira in disciplinira, ter dela po dogovorjenih načrtih. Zlasti pa je neumestno prepovedovanje shodov discipliniranim organizacijam in ljudem, ki prevzemajo odgovornost za red sami. V tako važnem trenutku mora priti do razgovorov, ugotoviti se morajo trenutni programi, ker sicer mora nastati anarhija, v kateri se pojavljajo logični izbruhi nejevolje in eventualno tudi najrazličnejše strasti nebrzdano. Kaosu ne more biti potem kos nobeno nasilje, niti pametna beseda.

V Mestnem domu se je vršil zaradi tega le razgovor, ki je bil prav živahen. Otvoril ga je sodrug Petejan, ki je pojasnil stališče delavstva napram vladi, navajal njegove zahteve, ki so naš program. Nemogočih stvari ne zahtevamo, pač pa zahtevamo, da se za delavstvo stori v novi državi več. Ne potrebujemo anarhije, ni nevarnosti, a obenem si prepovedujemo prepovedovanje shodov, svobodo hočemo. Imamo svobodno državo, a kot delavski razred še nismo svobodni. Naša zaobljuba je, da je bila to zadnja vojna, v kateri je propal imperalizem in kapitalizem. Situacija sicer ni razveseljiva. Danes smo hoteli govoriti o razvoju dogodkov in o vzrokih. Bomo pa govorili drugič. Vstopili smo v vladno brez kompenzacij, brez vezanih rok. Proletariat bo diktiral, ne bo več suženj; proletariat vsega sveta čuti enako in mu pošiljamo danes svoje pozdrave bratstva. Končno prečita še pozdrav jeseniških sodrugov, ki je bil sprejet z burnim odobravanjem.

Sodrug Prepeluh pravi, da je hotel danes govoriti o socialnih nalogah delovnega ljudstva. Ker to ni mogoče, naj se vrši vsekakor v nedeljo dopoldne zopet shod. Prepovedovanje shodov ni umestno. Zakaj nobena država, ki je dovoljevala svobodo ni propadla, pač pa vsaka, ki je izvajala terorizem. Zgled nam je stara Avstro-Ogrska.

Nadalje je govoril poverjenik za obrt in industrijo inženir g. Remec, ki je apeliral na delavstvo, da podpira vladu pri zgradbi nove domovine, ki nastaja iz razvalin. Sedaj smo v nevarnosti, imamo pa trdno voljo, da uredimo razmere tako, da se bodo sloji drug poleg drugega razvijali svobodno. Sodelovanje delavstva je potrebno, da bo mogoče preskrbeti prebivalstvo s potrebščinami. Če bomo tako delali, zgradba ne bo trhla.

Sodrug Čobal navaja, da je delavstvo v vojni največ pretrpelo. Poglejmo v Zagorje in na Spodnje Štajersko, pa boste videli, koliko je delavstvo trpelo preganjanj, bede. Čakajo nas težki časi, upamo pa, da bo boljše. Delavstvo je delalo in bo, toda tudi vlada mora storiti svojo dolžnost: preskrbeti mora živila za delavstvo. Organizirani delavci ne potrebujemo obran, ker poznamo svoje naloge. V zakonodaji bomo imeli težkoče, toda vedo naj vsi, da za nas ostane mednarodni program socialne demokracije.

Sodrug Kočmur omenja, da so nas razmere nekoliko prehitale. Vsa bremena vojne smo nosili in se borili na dve fronti v vojski in proti kapitalizmu, a sedaj nas čaka boj za pravice, ki nam jih nihče ne prinese na krožniku. Svoj govor je končal s klicem: Živela svoboda, enakost in bratstvo.

Končno izjavlja sodrug Petejan, da bo delavstvo tudi brez poziva storilo svojo dolžnost, toda delati moramo vsi, tudi inteligenca, ki sedaj postopa okolo. Da smo se odločili za sodelovanje z meščanskimi strankami je bilo težko, ker smo videli vso neodkritosrčnost teh ljudi. Apelliramo pa tudi, da preneha kraja in ropanje nekkih elementov, s katerimi treba odločno obračunati.

Vsi govorniki so želi burno odobravanje in s klicem »živela socialna demokracija in svobodna republika« je zaključil sodrug Zoré lepo uspeši razgovor.

Organizacija.

Seja razčelstev Zvezo delavskih društev se bo vršila v nedeljo popoldne v uredništvu »Naprēja«, ker je dopoldne sklican ljudski shod v »Mestnem domu«. Odbornike vabimo, da se seje zanesljivo udeležijo.

J. Mlinar, predsednik.

Odelek zaupnikov za posvetovanje o ustanovitvi delavske zbornice ima svojo sejo v torek ob 7. zvečer v uredništvu »Naprēja«.

Dopisi.

Iz Hrastnika. Dne 1. novembra t. l. popoldne so se začele zbirati tu po cestah gruče rudarjev, ki so odkorakale nato pred pisarno rudniškega ravnateljstva in zahtevale odstop ravnatelja gosp. Leillerja. Gosp. dr. Rošu (sodr. Malovrh ni bil v Hrastniku) in nekaterim treznim rudarjem ki so pomirjevali razburjene množice, se ima gosp. Leiller zahvaliti, da se ni zgodilo kaj hujšega. Na poziv dr. Roša je prišel naproti orožnik Koraš. Ta jih je nekaj časa po tihotoni »Narodne Obrane« na kolodvor. Na shodu, ki se

je vršil naslednjega dne, je bila dana od rudarjev zaupnica gosp. ing. Drolcu, ki vodi sedaj rudniško ravnateljstvo. — Po odstranitvi gosp. Leillerja so se trezni in organizirani rudarji razšli, le nekaj mladih in neizkušenih fantov je odšlo v gostilno k »Logarju«. Tu so se upijali in odšli nato proti kolodvoru. Pri nekdanji nemški šoli jim je prišel naproti orožnik Koraš. Pa jih je nekaj časa po žandarski »pomirjeval« potem je pa oddal v gručo teh fantov pet strelcev. Težko ranjen je bil in je naslednjega dne umrl rudar J. Zupet, rudarja V. Klenovška so pa odpeljali težko ranjenega v ljubljansko dež. bolnico. To je imelo za posledico, da so na cesti ubili razjarjeni fantje orožnika Koraša, ki zapušča ženo s petimi otroci. — Tu se je ustanovil tudi odbor »Nar. Sveta«, ter »Narodna Obrana«, ki bo skrbela za red. Tudi smo manifestirali dne 29. m. m.; pa o tem prihodnjič.

V nedeljo 10. novembra ob pol 10. dopoldne

Ljudski shod v Mestnem domu.

Prebivalstvo Ljubljane in okolice!

Resna doba nas kliče na resno delo. Razmere, v katerih živimo, so kritične in nujna potreba je, da se združijo vse sile! Anarhija ne sme nastati! Ob najvzornejšem redu pa zahtevamo ljudske svoboščine in pravice, svobodo in dobro socialno preskrbo. Naloga vseh državljanov je, da združijo svoje pravice zahteve do nove države v krepki, složni, a točno disciplinirani organizaciji. Državljanji, zavedajmo se svobode in porabimo jo v dobrobit zatiranih in izkoriščanih slojev! V imenu ljudstva naj govore, njega zastopniki!

Torej na snidenje v nedeljo!

Dnevne vesti.

— Vse naročnike iz Vodmata, Zelene Jame in mesta, ki dobivajo Naprej po pošti, prosimo, da sami pošljejo naročnino, ker raznašalcev še nismo dobili.

— Kaj to pomeni? Za snoči v Unionsko dvorano sklicani javni shod, na katerem bi imela poročati gg. Ivan Hribar in Adolf Ribnikar, je policija prepovedala. Imamo torej pivo policijsko prepoved shoda v »svobodni« Jugoslaviji. G. Hribar je bil baje poklican na policijo, kjer mu je policijski ravnatelj g. Gersinich povedal, da shod ni dovoljen. Navzlic prepovedi, za katero se je zaznalo šele ob poznih večernih urah, se je zbralo pred »Unionom« precejšnja množica ljudi, zahtevajoča vstop in glasno godrnjajoč nad to čudno svobodo. Ker se na poziv policije in narodne straže množica le ni hotela raziti, sta stopila Hribar in Ribnikar na balkon, da nagovorita zbrane. Tedaj pa se je pokazalo, da se za kulisami nekaj godi. Kakor iz enega grla so se začeli klicati: Dol Hribar! Dol z Ribnikarjem! itd. Zbranih se je seveda polastila silna razburjenost, ker si večina svobodo govora in svobodo sploh predstavlja nekoliko drugače kakor gospodje, ki so včeraj kričali. Gruča, ki je naraščala, se je razdelila na dva dela: eni so bili zato, da Hribar govori, drugi, da molči. Bilo pa je vmes tudi nekaj nevtralecev in delavcev, ki so povedali revoltajočim gospodom precej gorkih. Naposled je zmagalo mnenje, da naj Hribar govori in se mu potem odgovarja. Razburjenje se je poleglo šele, ko je z balkona izjavil član ožjega mornariškega odbora, da se je v jugoslovanski mornarici uvedla popolna demokracija in da so mornarji pripravljeni boriti se za čisto demokracijo. Končno so se demonstranti razšli. — Vtisk imamo, da se sedaj oglašajo ljudje, ki ves čas vojne niso bili ne enkrat lačni, ljudje, ki niso okusili niti trohice vojnega gorja. Zakaj videli smo tam mnogo takih, ki so bili kot bivši avstrijski častniki in drugačni funkcionarji strah naših mož in fantov. Kdor v stari Avstriji ni bil za demokracijo, mu ljudstvo tudi v Jugoslaviji ne more zaupati. Prav bi bilo, če bi se v stranki sestavil poseben odbor, ki bi imel nalogo, da pridejo na njih večno sramoto v »črne bukve« vsi tisti, ki so bodisti kot uniformirani ali neuniformirani priganjači prejšnje dunajske kamarile ali pa kot vojni dobičkarji vodili boj proti ljudstvu v zaledju, izstradavali naše žene in otroke ter jim dražili in odtrgavali zadnji grižljaj kruha od ust. Vrsta teh bo dolga, silno dolga, marsikatera zvezda bo obledela. Končno še eno odkrito besedo: Naj je prepoved shoda zakrivil kdorkoli, dejstvo je, da se je š prepovedjo dosegel prav nasproten učinek, kakor so ga dotični hoteli. Za tako svobodo ljudstvo ni stradalo dolga štiri leta in žrtvovalo svoje najdražje. Izgovor, da so stari zakoni še v veljavi, za ta slučaj ni umesten.

— Šole na ljubljanskih obrtnih nadaljevalnicah še ne bo in se mora poučevanje vised obstoječih razmer na nedoločen čas preložiti.

— Uredništvo »Uradnega lista Narodne vlade SHS v Ljubljani« nas prosi objaviti to-le pojasnilo: Venomer prihajajo v naše uredništvo oziroma v upravništvo stranke, ki bi se rade naročile na »Uradni list«. Naročnikov za sedaj ni mogoče sprejemati, ker »Uradni list« z a č a s n o ne izhaja vsak dan, ampak samo po potrebi; pač pa se dobivajo posamezne številke po 20 v. n. pri upravništvu in po ljubljanskih trafikah.

— Slovenska opera! V mali dvorani Narodnega doma se je vršila snoči prva orkestralna skušnja za »Prodano nevesto«. Vkljub neštetim, doslej nepremagljivim zaprekam smemo torej upati, da v najkrajšem času pozdravimo tudi opero na našem odru!

— Zavarovana Ljubljana. Kakor poroča »Slovenec« je v Ljubljani in okolici zbranih okolo 200.000 mož, ki so z vsem potrebnim izvrstno oboroženi.

— Društvo zasebnih uradnikov in uradnic naznanja, da spremeni do preklica uradne ure, in sicer od 1. do 3. ure popoldne.

— Invalidne doklade. Iz zanesljivih virov poročajo, da se med vladami novih držav vrše obravnave v svrhu nadaljnega izplačevanja vseh pristojbin vojaških oseb, invalidov, upokojencev ter voj. vdov in sirot.

— Kmetijsko poverjeništvu Narodne vlade SHS naroča, naj se ves tren po možnosti pošilja v smeri proti Štajerski, Hrvaški in Koroški.

— Južna železnica potrebuje izprevodnikov. Domov došli vojak prav lahko dobe službo izprevodnika. Južna železnica jih nujno potrebuje večje število. Obeta dober zaslužek. Zglasiti se je na postaji Južne železnice v Ljubljani.

— Železni železničarji. Jugoslovanski železničarji vrše svoje nad vse težavno delo z naporom vseh svojih moči. Ves promet je v rednem teku, in če se posreči poskrbeti železničarjem primerne hrane in če ne nastopi pomanjkanje železniškega inventarja, zlasti voz, bo Južna železnica spravila vsak dan 25 do 30 tisoč vojakov naprej v zaledje proti Dunaju. Prometni urad se pogaja s sosednimi narodnimi državami, da bi ne zadrževali v tujini našega železniškega materiala.

— Konji brez gospodarjev. V ljubljanski okolici se klati mnogo konj, ki so jih pustili umikajoči se vojaki. Žival bo poginila, ako se je ne reši, kajti ljudje je ne smejo poloviti in porabiti v svojo korist. Umestno bi bilo, če bi merodajna oblast dovolila, da se žival pobija in meso proda po nizkih cenah.

— Vodstvo okrajnega sodišča v Kočevju je na zapoved poverjeništvu za pravosodje začasno prevzel g. Iv. Hutter, okrajni sodnik in vodja okrajnega sodišča v Metliki.

— Predstojnik idrijskega rudnika, dvorni svetnik Billek, je odstavljen in njegove posle prevzame inženir Jaroslav Šotola. Vsi drugi rudniški uslužbenci ostanejo na svojih dosedanjih mestih.

— Amnestija. Narodno vjeće je izdalo amnestijo, ki določa, da so odpuščene vse kazni in ostanki kazni ter njih posledice vsem vojaškim osebam, ki so bile pravomočno obsojene pred 30. oktobrom 1918 od vojaških sodišč zaradi vojaških zločinov ali prestopkov, omenjenih v drugem delu vojaškega kazenskega zakona, v brambnem zakonu in zakonu o vojnih dajstvih člen XXI. iz leta 1890., zaradi nepokorščine napram vojaškim pozivom ter zaradi prestopkov po §§ 589. in 593. vojaškega kazenskega zakona. Obenem je bila izdana amnestija za vse civilne osebe, ki so do 30. oktobra bile pravomočno obsojene pri vojaških sodiščih zaradi zločina ubežništva in pomaganja k ubežništvu po § 318. v. k. z.

— Masarykov sin. Pri ljubljanski čehoslovaški legiji se nahaja tudi sin predsednika češke republike Masaryka.

— Izvirna teleta in telice čiste rujave švicarske pasme pripeljene iz Švice se prodajajo vsak dan v deželni pristavi v Medvodah. Zglasiti se je pri upravništvu bivših deželnih pristav v Medvodah.

— Narodni davek. Benedikt Kragelj štiri zlate lire sterlinge, Ana Hrvatin, učiteljica v Pirešci, p. Zalec zlato liro sterlingo; uslužbenci mestne hranilnice Ljubljanske 1.00 • Ivan Ogrin, veleposestnik, Laverca 1000 K; ga. Š. e. Hedi 200 K; gđc. Barborič 100 K, Ivan Premelč 100 K. Samec drugič 100 K; Tomaž Oblak 40 K; Čotar Franc 20 K; Rudolf Krašovec 10 K; von Marthon 10 K; Mencl 2 K; Šuligoj 2 K; Pipan Gizela 2 K. — Srčna hvala! Posnemajte! — Predsedstvo Narodnega sveta v Ljubljani.

— Z graškega glavnega kolodvora. Neprestano se križajo ogromna krdela, romajoča na jug in sever in vzhod. Jugoslovonom in Čehom zaplenjajo vse, kar imajo s sabo: paste jim le živeža za nekaj dni. Predvčeranjim so zasegli nekim nenemškimi vojakom več vagonov živil: moke, čokolade, riža, makaronov in jako veliko ruma. Z vsem tem blagom razpolaga odbor za javni blagor.

— Pogajanja z avstrijskimi Nemci. Na željo državnega tajnika za zunanje stvari je štajerski odbor za javni blagor izjavil, da je voljan pričeti z jugoslovani pogajanja o političnih zadevah, kateri sklepi bi bili veljavni tudi za

splošno mirovno konferenco. Pogajanja so se imela vršiti v Mariboru. Jugoslovanski zastopniki so telefonirali v Gradec, da se radi ogromnih prometnih težkoč ne morejo odpeljati iz Ljubljane. Ker pa se nemški zastopniki ne morejo peljati v Ljubljano, in ker je v interesu pogajanj, da se vrše v Mariboru, je odbor za javni blagor v Gradcu povabil jugoslov. zastopnike, naj se pripeljejo v Maribor na letalih, katere bo dal na razpolago z letališča v Thalerhofu.

— **Plače nemškoavstrijskih državnih tajnikov** so določili na letnih 40.000 kron brez pravice do pokojnine.

— **Zahteve mornariških družin.** Na Dunaju se je vršilo zborovanje svojcev nekdanjih avstroogrskih pomorščakov, na katerem so sklenili celo vrsto zahtev, ki se tičejo razoroženja mornarice, med drugim, večmesečno izplačanje njih mezde. Nek govornik je omenil, da vojna mornarica v Pulju že več tednov ni bila prejela nobene mezde, ker je z Dunaju poslani znesek 10 milijonov kron baje zgorel pri železniški nesreči v Kapfenbergu. Blagor, avstrijskim bankovcem!

— **Salutiranje odpravljeno.** Vojaški svet na Dunaju je odpravil vojaški pozdrav in prepovedal nositi na cesti sabljo in ostroge.

— **Železniška nesreča.** Dne 5. novembra nekako ob 11. uri ponoči je skočil med Sterntal in Ptujem vlak št. 259 s tira. Strla so se najbrže kolesa nekega vagona. Na kraju nesreče je obležalo kakih 10 razbitih vagonov in na železniškem nasipu 50 mrtvih in 70 težko ranjenih vojakov; med mrtvimi je tudi vojaški spremljevalec.

— **Velika železniška nesreča.** Listi poročajo, da se je na postaji Zala-Szent-Jakab pri Veliki Kaniži 6. t. m. popoldan pripetila velika železniška nesreča. Z vojnimi ujetniki na gosto zaseden vlak je zavozil v prazen špitalski vlak. Mrtvih je 80, težko ranjenih 28 oseb.

— **Ogrski volaki plenijo.** V Gmigli pri Solnogradu so ogrski vojaki vdrli v blagovni kolodvor in odnesli mnogo živeža ter dragocenosti. Orožništvo je nastopilo proti njim z orožjem; dva Ogra sta težko ranjena.

— **V Švico beže.** Dovož živil iz Švice na Predarlško je prenehal; meja je zaprta. Številne trupe poskušajo ubežati na svobodna švicarska tla, mnogi plavaje čez Reno. Mejne straže nastopajo jako strogo.

Umetnost in književnost.

Iz gledališke pisarne. Danes, v petek, ostané gledališče zaprto. V soboto, 9. t. m. se ponovi Jirasekova igra »Laterna« izven abonementa. V nedeljo, 10. t. m. popoldne bo ljudska predstava Finžgarjevega narodnega igrokaza »Divji lovec« izven abonementa, ob znanih cenah. Zvečer se uprizori izven abonementa burka »Charleyeva teta«. — V ponedeljek 11. t. m. ostané gledališče zaprto; v torek se vprazori prvič Molierova duhovita komedija »Namišljeni bolnik« za »A« abonente. — Iščejo se za gledališki oder delavci, ki se sprejmejo takoj. Prijavijo naj se v pisarni. — V gledališki orkester se sprejmejo glasbeniki za pihala takoj! — Iščejo se tipkarice, ki imajo svoj pisalni stroj, za prepisovanje knjig in ulog.

P. n. abonentom lož in sedežev! Gledališko vodstvo prosi p. n. abonente vljudo, da blagovolijo v slučaju, če so zadržani priti v gledališče, to spročiti gledališki pisarni event. telefonično! Vodstvo se obrača s to nujno prošnjo na p. n. abonente le radi tega, ker se pri glasi vsak večer toliko gostov, posebno častnikov, za vstopnice, da je vodstvu nemogoče vsem ustreči, ker so vsi boljši sedeži in posebné lože, abonirani. Vodstvo Narodnega gledališča je prepričano, da bodo p. n. abonenti sedežev in lož nali upoštevati to njegovo nujno prošnjo in mu bodo z veseljem dali nerabljené abonirane sedeže na razpolago. Pripominja se, da dobi vsak abonent drugi dan po predstavi pri blagajni izplačan predmetni znesek za prodani sedež ali ložo.

Uredništvo in upravnštvo »Juga«. Ljubljana, Komenškega ulica 4, nam sporoča: Jugoslovani! Dijaška revija »Jug« se začela prva mej nami širiti idejo Jugoslavije, katere se je danes po 18. letih tako živo in krasno uresničila. Kakor hitro dopuste razmere, začne »Jug« zopet izhajati. Potruditi se hočeva, da ustvariva iz oživilenega »Juga« veliko jugoslovansko revijo za kulturo in politiko. Že danes vabiva k sotrudištvu vse jugoslovanske pisatelje. Naročila sprejemajo vse knjigarne. Za uredništvo in upravnštvo »Juga«: Dr. Franc Derganc, izdajatelj. Dr. Niko Županič, urednik.

Zadnje vesti.

Češkoslovaška republika

Praga, 7. novembra. Uspeh češkoslov. vaških pogajanj v Ženevi je bil ta, da se bo v najkrajšem času proglasila češkoslovaška republika, katere prvi predsednik bo profesor Masaryk, ministrski predsednik pa dr. Kramář.

General Sarkotić pobegnil iz Sarajeva.

Banja Luka, 7. novembra. Bivši deželni poglavar v Bosni, general Sarkotić, je pobegnil iz Sarajeva ter hitel proti Dunaju s spremstvom 600 mož bosenskih lovcev, ki so imeli več stornih pušk. Kolodvorska straža v Brodu je danes ustavila generala Sarkotića. Spremljačje ga čete so bile razorožene, Sarkotić in njegov štab pa pridržan v Brodu, dokler kolodvorska straža ne dobi nadaljnjih navodil Narodnega vječ. Z generalom Sarkotićem je pobegnil tudi urednik lista »Bosni-sche Post« I. Steinhardt.

Umikanje armade z italijanskega bojišča.

Dunaj, 7. novembra. (K. u.) O umikanju z juga se uradno poroča: Razumljivo je, da se gibanje velikih množic ne vrši brez znatnega trenja. Zaradi nezadostnega cestnega omrežja v alpskih krajinah često zastajajo kolone. Vsled pomanjkanja pomočkov vseh vrst, zlasti prehrane, kakor tudi zaradi itak vsled političnih razmer zrahljane discipline je treba zmagovati dokaj ovir. Navzlic temu, se lahko reče, da se doslej še niso pojavile nezmagljive težkoče. Ob obeh straneh črte Trident-Bolcan-Brenner je položaj ta, da je vrhovno poveljstvo v Inomostu o pohodnih črtah in nočevaliških posameznih skupin do diviziji vedno še natančno poučeno, kar je vsekakor ugodno znamenje. Samo o divizijah, ki korakajo iz južnega Tirolskega, se ne ve nič gotovega, ker vsled sovražnega vpliva brzotav več ne posluje. Prehranjevalne težave smo dosedaj mogli povsodi zmagati brez resnih kriz. V Inomostu vlada, ako izvzamemo plenitev po kolodvorih, mir in red. V Pusterski dolini se kupičijo iz Bellunskega okoliša prihajajoče kolone, pa ne bo lahko razvozljati ta klopčič. Tamkaj so nastale tudi težave glede prehrane. Italijansko vojno vodstvo se je naprosilo, naj pomaga z živili. Izjavilo je, da bo prošnji ustreglo. S Korškega ni vesti o kakem hujšem trenju. V Celovcu je mirno. O tistih delih soške armade, ki se umikajo preko Gorice, se javlja, da se umik zaradi ugodnega cestnega omrežja vrši v redu. Potemtakem je v celoti podoba ugodnejša, nego je bilo pričakovati.

Belgrad v srbskih rokah.

Zagreb, 7. novembra. Avstro-ogrski vojaški poveljnik je izročil Belgrad bivšemu srbskemu ministrskemu predsedniku Stefanoviću. Mostovi čez Donavo so uničeni.

Srbija protestira proti zasedenju Dalmacije.

Dunaj, 7. nov. (K. u.) V Pragi mirni dan. Čehoslovaški tiskovni urad javlja, da je Pasič došel v Ženevo. Izjavil je zastopnikom listov, da je Srbija vložila oster ugovor proti zasedenju Dalmacije.

Italijani v Dalmaciji.

Zagreb, 7. novembra. Avstrijski general Weber v italijanskem glavnem stanu je preko Zagreba sporočil, da morajo avstro-ogrške čete zapustiti ozemlje okoli Splita, Šibenika in Knina najkasneje do 19. novembra.

Jugoslovansko vojaštvo na potu iz Albanije.

Reka, 7. novembra. Jugoslovanski odposlanci dr. Tresić-Pavičić, Bukšek in dr. Čok, ki so se odpravili na Krk k pogajanjem z entento, poročajo, da se vrača iz Albanije kakih 150.000 mož, med katerimi je 50.000 Jugoslovancev z 20.000 konji. Prizadevali si bodo, da se te čete pošljejo preko Metkovića v Trst.

Ogrska prosi za premirje.

Budimpešta, 7. novembra. (K. u.) Pri pogajanjih, ki so se vršila v Belemgradu med ogrskim ministrskim predsednikom grofom Karolyijem in zunanjim ministrom Jaszyjem z ene strani in generalom Franchet d'Espereyem z druge strani glede premirja Ogrske z entento, so določeni sledeči pogoji premirja: 1. Madžarske čete se bodo oddaljile za 15 km za ogrsko mejo; tako nastali pas tvori nevtralno cono. 2. Nemške čete ne smejo iti preko Ogrske, ampak se morajo ob roku, po ententi določenem, razorožiti in internirati. 3. Ententine čete bodo stopile na ogrski teritorij. General Kövess mora odložiti poveljstvo v Novem Sadu in ga izročiti generalu Hornhaberju.

Priprave za splošno demobilizacijo.

Dunaj, 7. novembra. Nemški državni svet pripravlja ukaz za splošno demobilizacijo, ki se razglasi v najkrajšem času. Šef generalnega štaba bivše avstro-ogrške armade je odšel iz Badna na Dunaj, da izvrši zadnje poslednje vrhovnega poveljništva.

Jugoslovanski odbor v Pragi

Praga, 7. novembra. V Pragi se je ustanovil jugoslovanski odbor, ki bo zastopal koristi Jugoslovancev.

Bavarske čete na Tirolskem.

Inomost, 7. nov. (K. u.) Tekom današnjega dne so v Inomost prispale bavarske čete, močne eno divizijo. Pod streho spravljene so po raznih mestnih stanovanjskih. Na jug je odšlo večje število vlakov.

Italijani zasedli Divačo.

Postojna, 7. nov. Italijanske čete so zasedle Divačo.

Donavska flotilja se je umaknila v Budimpešto.

Budimpešta, 7. novembra. Ob deseti dopoldne je dospelo semkaj 10 donavskih monitorjev z vsemi vojnimi vozili. Na jamborih so visele ogrske zastave. Ogromna množica ljudstva je pozdravila posadko z burnimi eljen-klici. Monitorji so se zasedli v pristanišču Stari Budim.

Socialni demokrati zahtevajo odstop cesarja Viljema.

Berlin, 7. novembra. V državnem zboru se je zbrala danes frakcija socialno demokratičnih poslancev na važno posvetovanje, ki se tiče odstopa cesarja Viljema. V parlamentarnih krogih prevladuje mnenje, da odločitev še ne pade danes, in da se počaka najbrže na razvoj pogajanja za premirje.

Rusija na mirovnem kongresu.

Petrograd, 7. novembra. Vnanji minister sovjetske vlade je zastopnike novo ustanovljenih držav v Rusiji pozval, naj pooblaste rusko vlado, da prične mirovna pogajanja z entento.

Angleži zasedejo Carigrad.

Solun, 7. novembra. Čete ententne armade se bližajo Carigradu. Angleži zasedejo Carigrad.

Wilson se udeleži mirovne konference.

London, 7. novembra. »Times« poroča iz Washingtona, da se hoče predsednik Wilson osebno udeležiti mirovne konference.

Aprovizacija.

Prodaja petroleja. Petrolej na drugi odrezek A-, B- in O- ter tretji odrezek C-karte se prodaja le še do 9. t. m. Po končani prodaji morajo trgovci nemudoma naznaniti ostanek petroleja ter predložiti vse odrezke in prejemnice za petrolej v mestni posvetovalnici.

Meso na zelene izkaznice B štev. 801 do konca. Stranke z zelenimi izkaznicami B štev. 801 do konca prejmejo goveje meso v soboto, dne 9. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določen je ta red: od 1 do pol 2 štev. 800 do 1000, od pol 2 do 2 štev. 1001 do 1200, od 2 do pol 3 štev. 1201 do 1400, od pol 3 do 3 štev. 1401 do 1600, od 3 do pol 4 štev. 1601 do 1800, od pol 4 do 4 štev. 1801 do 2000, od 4 do pol 5 štev. 2001 do 2200, od pol 5 do 5 štev. 2201 do 2400, od 5 do pol 6 štev. 2401 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 15 dkg mesa, kg stane 2.80 K.

Inozemsko meso Mestna aprovizacija ljubljanska bo oddajala meso v soboto, dne 9. t. m. in v ponedeljek, dne 11. t. m. od pol 7 do 9 ure zjutraj v cerkvi sv. Jožefa.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Zahvala.

Najsrčnejšo zahvalo izrekam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so sprejeli našega preljubljenega soproga, očeta in brata, gospoda

David Hauptmana

ključavničarja juž. žel.

k zadnjemu počitku.

Žalujoča rodbina:

Margareta Hauptman, žena.

Amalija, Daniela, otroka.

Franc, brat in svaki.